de Nederlandse ggz

Analyse voorjaarsnota ‘25

Bijstelling van de begroting

Samenvatting

De Voorjaarsnota 2025 biedt een overzicht van de financiële situatie van het Rijk en laat zien hoe het kabinet het geld wil verdelen voor de rest van het jaar. Het betreft een aanpassing op de lopende begroting (die met Prinsjesdag 2024 is gepresenteerd).

Dit jaar staat de nota in het teken van grote financiële uitdagingen. Gemeenten maken zich zorgen over het zogenaamde 'ravijnjaar' in 2026, waarin ze fors minder geld van het Rijk krijgen. Hierdoor dreigen zij te moeten bezuinigen op belangrijke voorzieningen zoals jeugdzorg, thuishulp en andere gemeentelijke taken.

Ook binnen de zorgsector, waaronder de geestelijke gezondheidszorg (ggz), zijn er zorgen. De stijgende kosten en de druk op de zorg maken het lastig om aan de groeiende vraag te voldoen.

In deze analyse kijken we naar wat de Voorjaarsnota 2025 betekent voor onder meer de ggz, jeugdzorg, verslavingszorg, preventie en forensische zorg.

Analyse voorjaarsnota ‘25

Bijstelling van de begroting

Deze analyse bevat de voor ggz-aanbieders meest relevante onderwerpen uit de Voorjaarsnota 2025 en de beslisnota daarvan. Een aantal onderwerpen is voorzien van een reactie van de Nederlandse ggz, hiervoor treft u ‘uitgelicht’ kaders aan. Waar mogelijk wordt daarbij actief verwezen naar eerdere standpunten of naar ons verkiezingspamflet ‘Een mentaal gezonde toekomst’ of recenter de brief van NIP, MIND, NVvP en deNLggz aan de informateur over de druk op de ggz. Ter vergelijking kunt u ook onze analyse van de voorjaarsnota (28 april 2023) teruglezen.

Algemene introductie

De Voorjaarsnota 2025 biedt een overzicht van de financiële situatie van het Rijk en laat zien hoe het kabinet het geld wil verdelen voor de rest van het jaar. Het betreft een aanpassing op de lopende begroting (die met Prinsjesdag 2024 is gepresenteerd).

De druk op het Voorjaarsnotaproces was groot dit jaar, want de politieke wensen van de vier regeringspartijen (VVD, PVV, NSC, BBB) liepen flink uiteen en over het betalen ervan was niet gemakkelijk overeenstemming te krijgen. Vanuit de ggz-sector keken we met spanning naar de nota omdat daarin wellicht een aanpassing zat op de lopende VWS-begroting, die mogelijk impact had voor het lopende Integraal Zorgakkoord (IZA) of het nog af te sluiten Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA). Ook de financiële positie van gemeenten, die een essentiële partner zijn in de transformatie van zorg en welzijn, was sterk van de voorjaarsnotabesluitvorming afhankelijk.

Gemeenten maken zich namelijk zorgen over het zogenaamde 'ravijnjaar' in 2026, waarin ze fors minder geld van het Rijk krijgen. Hierdoor dreigen zij te moeten bezuinigen op belangrijke voorzieningen zoals jeugdzorg, thuishulp en andere gemeentelijke taken.

Hoewel het kabinet tijdelijk extra geld beschikbaar stelt, voor een groot deel inzetbaar voor de jeugdzorg (hoewel dit niet geoormerkt is), is dit geen structurele oplossing. Gemeenten vrezen dat zij op lange termijn niet genoeg middelen hebben om hun taken goed uit te voeren.

Tegelijkertijd blijven grote dossiers zoals het stikstofprobleem en het klimaatbeleid liggen. Besluiten hierover zijn uitgesteld, wat leidt tot onzekerheid en vertraging in belangrijke projecten.

Ook binnen de zorgsector, waaronder de geestelijke gezondheidszorg (ggz), zijn er zorgen. De stijgende kosten en de druk op de zorg maken het lastig om aan de groeiende vraag te voldoen. De Voorjaarsnota bevat geen grote investeringen in preventie, forse inzet op mentale gezondheid of versterking van de zorgcapaciteit.

In deze analyse kijken we naar wat de Voorjaarsnota 2025 betekent voor onder meer de ggz, jeugdzorg, verslavingszorg, preventie en forensische zorg.

Inhoud

1. Macro kader & Integraal Zorgakkoord p. 2

2. Jeugdwet, jeugdhulp & Jeugd-ggz p. 3

3. Wlz, Beschermd wonen, Wmo en sociaal domein p. 4

4. Kwaliteit/ Passende zorg p. 4

5. Forensische Zorg p. 5

6. Veiligheid en Leefbaarheid p. 5

7. Arbeidsmarktbeleid, opleidingscapaciteit en wetgeving p. 6
   a. Speciaal uitgelicht IPS hoofdzaak werk

8. Innovatie en digitalisering p. 7

9. Preventie, Mentale gezondheid en verslaving p. 8

10. Duurzaamheid p. 9

1. Macro kader & Integraal Zorgakkoord (IZA)

Vanaf pagina 194 in de Voorjaarsnota duiken we in de mutaties rondom de zorg.

ZVW-deelkader GGZ

Bij de miljoenennota voor 2025 en 2026 (die we in de Prinsjesdaganalyse '24/' 25 hebben behandeld) was 202 miljoen toegevoegd aan het macrokader voor ggz. In deze voorjaarsnota is dit nu tot en met 2030 verlengd.

> *Dit betekent dat de ggz nu een macrodeelkader heeft dat past bij de huidige zorgkosten. Het is goed dat VWS dit dan ook structureel opneemt. Dat betekent een stabiele basis voor de ggz.*

Incasseringsvermogen tegenvallers loopt op limiet

De tot dusver aanwezige ruimte in het ZVW-macrokader om tegenvallers op de eigen VWS-begroting op te kunnen vangen loopt tegen een limiet aan. Dit komt door de toegepaste begrotingsdiscipline. Zo wordt de aanhoudende onderschrijding (dat is als je minder uitgeeft/kan uitgeven dan begroot) 'uitgenomen' bij het kader voorwijkverpleging. Oftewel: het wordt dan ook niet steeds weer toegekend in de begroting. Extra middelen voor de MSZ-opleidingen zijn vanuit het deelkader wijkverpleging ingezet. Alle overige kaders liggen daarmee nu op het niveau van de huidige zorgkosten: er is dus amper resterende ruimte nog om met geld te schuiven.

> *In dit licht zal voor toekomstige investeringen en uitgaven zeer kritisch worden bezien of deze voldoende impact hebben op het beperken van de zorgkosten. Dat is een relevant gegeven bij de beoordeling van het Aanvullend Zorg en Welzijnsakoord (AZWA) en investeringen die met de remgelden (middelen om toegenomen zorgvraag als gevolg van een lager eigen risico mee op te vangen) worden gedaan. Concreet betekent dit dat investeringen, bijvoorbeeld voor AI of regeldrukverlaging zich moeten 'terugverdienen' in lagere zorguitgaven. Anders ontstaat er een dubbele rekening waarvoor binnen de VWS-begroting geen ruimte is om dat op te vangen.*

Integraal Zorgakkoord

Over het Integraal Zorgakkoord (IZA) of letterlijk over het AZWA lezen we nagenoeg niets terug in de Voorjaarsnota. Er wordt wat geschoven met financiën uit de IZA-pot om nu begrotingsgaten te dekken, maar het betreft verschuivingen die later weer terugbetaald worden.

2. Jeugdwet, Jeugdhulp & Jeugd-ggz

Tijdelijk ademruimte gemeente

Het kabinet ‘zet in op goede en beheersbare jeugdzorg en een gezonde financiële positie voor gemeenten’. Voor 2025 tot en met 2027 komt daarom in totaal circa 3 miljard euro cumulatief beschikbaar voor jeugdzorg en gemeenten, waarvan ook middelen voor de terugval in 2026 in het Gemeentefonds. Verder worden de maatregelen uit de Hervormingsagenda Jeugd versterkt.

Middelen gemeentefonds: niet geoormerkt

De middelen voor het gemeentefonds worden niet geoormerkt ingebracht. In de voorjaarsnota staat steeds ‘jeugd/gemeenten’, maar het is belangrijk te benadrukken dat het de gemeente zelf is die bepaalt waar het geld aan wordt uitgegeven.

- Tot en met 2027 stabiliseert het gemeentefonds en is de dip van het ravijnjaar ondervangen. Er wordt structureel 424 miljoen euro beschikbaar gesteld voor de terugval in het Gemeentefonds vanaf 2026.

Tekorten voor rekening Rijk

De deskundigencommissie Van Ark adviseert om het tekort in het budget voor jeugdzorg in gelijke delen te verdelen over Rijk en gemeente. De structurele kosten voor het Rijk zijn daarmee 414 miljoen euro.

Groeipad maatregelen Hervormingsagenda

Het ingroeipad van de maatregelen van de Hervormingsagenda wordt verzacht. De volledige besparing van de Hervormingsagenda wordt in 2028 gerealiseerd. Dat betekent uitstel, maar geen afstel.

De rekening wordt vooruitgeschoven, maar ligt er nog steeds. De Nederlandse ggz is altijd buitengewoon kritisch geweest op de financiële paden die volgens het Rijk uit de Hervormingsagenda moest volgen. We vinden de volgorde onjuist (voor ons moet inhoud de basis zijn, en daarna pas de financiën) en bovendien de geschatte bezuinigingen onrealistisch of onhaalbaar.

Wij lezen in de beslisnota (een bijlage bij de voorjaarsnota) behoorlijk felle aantekeningen van de minister over de steeds maar oplopende kosten voor jeugdzorg. Maar van het werkelijk ‘van kaft tot kaft’ omarmen van de uitspraken van Commissie Van Ark lijkt nog geen sprake.

Eigen bijdrage jeugdzorg

Het lijkt een carrousel te worden: net als in de voorjaarsnota van vorig jaar doemt de eigen bijdrage in de jeugd weer op. We lezen in de nota: “Er wordt een eigen bijdrage ingevoerd voor jeugdzorg per 1 januari 2028. De maatregel moet 260 miljoen euro opleveren.”

De Nederlandse ggz vond én vindt een eigen bijdrage in de jeugdzorg volstrekt onacceptabel. Bovendien lijkt het aanzienlijke bedrag wat het Rijk hiermee denkt op te halen een luchtkasteel. Het is slecht onderbouwd -ook juridisch-, terwijl we uit een eerdere tijdelijke invoering in het verleden weten dat de schade aan kwetsbare gezinnen er wel is. Wij zullen de politiek dan -opnieuw- duidelijk maken dat deze maatregel van tafel moet.

Sturen op trajectduur jeugdzorg

Rijk en gemeenten gaan met de sector afspraken maken over hoe ze beter kunnen sturen op de trajectduur/behandelduur. Deze maatregel moet 68 miljoen euro opleveren vanaf 2028.

Niet enkel is het heel raar dat er een nieuwe maatregel inclusief financieel effect in de voorjaarsnota staat die geen onderdeel van de hervormingsagenda is. Ook is deze maatregel opnieuw niet onderbouwt. Het wordt op geen enkele manier duidelijk of sturen op de behandelduur dit financiële effect kan hebben. Minstens zo erg is dat ook de gevolgen onduidelijk zijn. Deze veronderstelde effecten vooraf inboeken is onverantwoord.

Voorlopige conclusies voor jeugd-ggz

De voorjaarsnota lijkt slechts tijdelijke ademruimte te verschaffen richting gemeenten. Maar structurele, fundamentele opgaven rondom de jeugdzorg -en de middelen daarvoor vanuit gemeenten- blijven onbeantwoord. De Nederlandse ggz blijft daarmee op de standpunten dat de financiële verwachtingen rondom de Hervormingagenda Jeugd te slecht onderbouwd zijn en dat het advies van Commissie Van Ark van kaft tot kaft opgevolgd zou moeten worden.

3. Wlz, Beschermd wonen, Wmo en sociaal domein

Analyse Financieel Kader - Wlz

In de WLZ geldt eigenlijk hetzelfde als voor de ZVW. Ook hier is sprake van onderschrijding (360 mln.), en ook hier wordt dit ‘uitgenomen’ uit het kader. Dat betekent dat er geen ruimte meer is om tegenvallers op te vangen.

4. Kwaliteit/ Passende zorg

Financiële mutaties

- Uit de nieuwe liquiditeitsprognose van ZonMw blijkt dat er 59,0 miljoen euro van het programma passende zorg in 2025 niet tot besteding komt. Een deel daarvan wordt kasgeschoven naar latere jaren (39,0 miljoen euro) en een deel ‘valt vrij’ (20,0 miljoen euro). Dat laatste noemt VWS zelf een ‘meevaller’;
- In het kader van realistisch ramen is het kasritme van de envelop passende zorg aangepast. Er vindt een kasschuif plaats van -39 miljoen in 2025 naar 2029 en 2030;
- Op het ZonMw-programma Kwaliteitsgelden 2024-2026 wordt in 2025 5,2 miljoen euro meer uitgegeven dan begroot.

We merken op dat passende zorg een zeer belangrijk punt is in het toekomstbestendig maken van zorg en ondersteuning. Daarom moet de politiek ervoor waken dat daarvoor voldoende middelen beschikbaar blijven om doelstellingen te behalen.

5. Forensische Zorg

Garantieregeling forensische zorg

Vanaf pagina 76 in de Voorjaarsnota lezen wij dat, om meer tbs-bedden te kunnen realiseren, JenV de garantieregeling forensische zorg gaat openstellen. Hiervoor wordt een bedrag van 24 miljoen euro uit de eindejaarsmarge beschikbaar gesteld en afgestort in een begrotingsreserve.

Deze regeling geeft ruimte om het huidige tekort aan TBS-plekken aan te pakken. Door capaciteitstekort moeten mensen bijvoorbeeld langer in gevangenissen wachten voordat ze terecht kunnen in de TBS. De Nederlandse ggz schreef de politiek samen met de partners uit het Forensisch Netwerk meermaals een oproep om de capaciteitsproblematiek in de keten aan te pakken.

Ramingsbijstelling Prognosemodel Justitiële Ketens (PMJ)

Op pagina 78 lezen we dat het Prognosemodel Justitiële Ketens (PMJ) de capaciteitsbehoefte voor de organisaties binnen de justitiële keten raamt. Door onzekerheid in de ramingen is een afslag op de capaciteitsbehoefte genomen, waarbij het beeld op stand 2027 is gestabiliseerd.
De grootste tegenvallers doen zich voor binnen de Justitiële Jeugdinrichtingen (JJI's) en bij de klinische plaatsen binnen de forensische zorg. De tariefsverhoging vanuit de Nederlandse Zorg Autoriteit (NZA) ten behoeve van forensische zorg is meerjarig verwerkt. Ook is sprake van aanvullende capaciteitsbehoefte bij de Raad voor de rechtspraak (Rvdr).

6. Veiligheid en Leefbaarheid

Verward/onbegrepen gedrag

- Het budget voor de 'Subsidie verwarde onverzekerbare personen' (SOV) voor 2025 wordt met 26,0 miljoen euro verhoogd. Structureel wordt het budget met 25,0 miljoen euro verhoogd. Het CAK vergoedt zorgkosten aan zorgaanbieders die medisch noodzakelijke zorg verlenen aan onverzekerde personen. Op basis van de uitgavenrealisatie in 2024 verwacht het CAK dat deze uitgaven vanaf 2025 hoger uitvallen dan het beschikbare budget. Daarom wordt het budget verhoogt.

- Een beperkt deel van het programmabudget voor het dossier verwarde personen stond gereserveerd binnen de premie-gefinancierde uitgaven, dus via de Zorgverzekeraars. Aangezien de afgelopen jaren de uitgaven voor dit programma voornamelijk op de VWS-begroting zijn geweest en dit ook de verwachting is voor toekomstige jaren, wordt 5,9 miljoen euro structureel overgeheveld naar de begrotings-gefinancierde uitgaven.

Leefbaarheid en veiligheid

De regeling Kansrijke Wijk is een interdepartementale regeling die gericht is op de 20 focusgebieden binnen het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV). De SPUK wordt doorgezet in de jaren 2026 – 2028. Hiervoor ontvangt VRO als coördinerend ministerie van verschillende departementen een bijdrage: 92 miljoen in 2026 en de twee jaren daarna 117 miljoen.

Ook vindt er een overboeking van ongeveer 11 miljoen euro plaats naar de begroting van het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening in het kader van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid. Vanaf de begroting van Sociale Zaken en Werkgelegenheid wordt hieraan onder andere bijgedragen voor re-integratie op de arbeidsmarkt en armoede en schulden.

7. Arbeidsmarktbeleid, opleidingscapaciteit en wetgeving

Financieel Kader arbeidsmarktbeleid

De Voorjaarsnota 2025 bevat aanzienlijke kasschuiven voor de hele zorgsector. Dit betekent minder buffer om eventuele overschrijdingen van kaders van de verschillende branches op te vangen.

Dit kan van betekenis zijn voor de ruimte die het ministerie heeft om specifieke interventies voor arbeidsmarktvraagstukken in de zorg uit te voeren.

Er zijn geen specifieke beleidswijzigingen genoemd in de Voorjaarsnota 2025 die direct betrekking hebben op het steunen van arbeidsmarktbeleid binnen de ggz. De al uit de Prinsjesdagstukken bekende inzet op het halveren van administratie, het benoemen van het belang van vakmanschap en werkplezier, evenals het benoemen van het belang van verbeterde inzet van professionals over de verschillende domeinen heen, laten geen wijzigingen zien.

De Nederlandse ggz heeft aangegeven dat de grootte van het arbeidsmarktvraagstuk en de transformatie die binnen het IZA en het AZWA gemaakt moeten worden, veel vraagt van medewerkers, die door krapte toch al onder druk staan. De benodigde ruimte en facilitering hiervoor is nog niet op te maken uit de beleidswijzigingen, wat spijtig genoemd kan worden.

Kaders rondom opleidingscapaciteit

De financiële kaders voor opleidingscapaciteit binnen de ggz worden beïnvloed door de algemene budgettaire beperkingen en kasschuiven zoals vermeld in de Voorjaarsnota 2025. Dit kan betekenen dat er minder middelen beschikbaar zijn voor het uitbreiden of verbeteren van opleidingsprogramma's. Zo is er ook niets in de financiële kaders te zien dat direct ruimte geeft voor het gewenste strategisch opleiden, om bij te dragen aan de transitie die beoogd wordt met het IZA en het AZWA.

Er zijn geen wijzigingen zichtbaar die direct betrekking hebben op opleidingscapaciteit binnen de ggz. Er zijn ook geen wijzigingen met effect op de beschikbaarheidsbijdrage, wat gunstig is waar het gaat om een gevreesde verlaging. Echter, de minister laat ook geen wijzigingen zien om de ramingen van het capaciteitsorgaan te kunnen gaan volgen.

Het voldoende opleiden van specialistische ggz beroepen is van cruciaal belang en het volgen van de ramingen van het capaciteitsorgaan is noodzakelijk om toekomstbestendig te zijn. Het voldoende strategisch opleiden, om ggz-professionals te kunnen faciliteren in de transformatie-opgave is eveneens cruciaal. Het feit dat de minister hiervoor geen ruimte heeft in de begroting valt sterk te betreuren en de vraag is of dit mogelijk toch via AZWA-middelen gerealiseerd kan worden.

Overzicht aanpassingen in beleid arbeidswetgeving

- Het kabinet beperkt de reikwijdte van de arbeidskorting, waardoor deze niet meer geldt voor socialezekerheidsuitkeringen die via de werkgever worden betaald, naar aanleiding van een uitspraak van de Hoge Raad;
- In 2022 heeft het kabinet een verlaging van het lage Arbeidsongeschiktheidsfonds-tarief aangekondigd, die in 2026 en 2027 gelijk gehouden wordt door een verlaging van 0,21%-punt en 0,23%-punt;
- Het percentage van de eerste schijf van de vrije ruimte van de werkkostenregeling wordt verhoogd naar 2,16% om werkgevers (in met name mkb) meer fiscale ruimte te geven voor goed werkgeverschap;
- De actie-agenda integratie omvat maatregelen zoals de taal-eis voor bijstandsgerechtigden en een pakket maatregelen ter bevordering van integratie en een open samenleving. Dit betreft ook het verlengen van de werkgeverssubsidie statushouders;
- Het lage inkomensvoordeel (LIV) wordt vanaf 2025 afgeschaft omdat het effect van de verlaging van de uurloongrens groter bleek dan verwacht;
- Er wordt cumulatief 75 miljoen euro geïntensiveerd voor betere re-integratiedienstverlening aan vangnetters, werklozen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie en extra bevallingsverlof. Dit betreft ondermeer ook de IPS-regeling;
- Voorschotten op WIA-uitkeringen worden structureel en wettelijk kwijtgescholden om financiële problemen voor langdurig zieke werknemers te voorkomen.

a. Speciaal uitgelicht: IPS hoofdzaak werk

Op pagina 164 lezen we dat met ingang van 2026 het Rijk jaarlijks €12 miljoen beschikbaar stelt om Individuele Plaatsing en Steun (IPS) structureel mogelijk te maken voor mensen met psychische kwetsbaarheid binnen het gemeentelijk domein.

> *Dit is een enorme stap vooruit voor duizenden mensen die willen werken, maar drempels ervaren. IPS is een bewezen methode om mensen met psychische aandoeningen te begeleiden naar én in betaald werk, door nauwe samenwerking tussen ggz, gemeenten en IPS-trajectbegeleiders.*

8. Innovatie en digitalisering

Financieel kader en mutaties

- Voor het landelijk dekkend netwerk voor gegevensuitwisseling en databeschikbaarheid in de zorg komt 6,0 miljoen euro in 2025 en 4,0 miljoen euro in 2026 niet tot besteding;
- Op gegevensuitwisseling wordt 45 miljoen uit 2026 doorgeschoven naar latere jaren. In het kader van ramen is het kasritme van de envelop gegevensuitwisseling aangepast;
- Er is een incidentele tegenvaller op de ontwikkelingskosten van Digitale Identificatie en Authenticatie in de Zorg (DIAZ) (5,6 miljoen euro in 2025 en 4,3 miljoen euro in 2026);
- De registratiesystemen voor ondersteuning en toezicht van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd zijn verouderd en worden vervangen. De kosten voor onder andere licenties, migratie en integratie van systemen, het programmateam, externe inhuur en beheer en onderhoud betreffen cumulatief 20,7 miljoen euro van 2025 tot en met 2028.

De Nederlandse ggz ziet een belangrijke rol voor innovatie, digitalisering en gegevensuitwisseling bij het toekomstbestendiger maken van de zorg. Wel is de snelheid van deze ontwikkelingen begrensd door de personele capaciteit. In dat kader is het fijn als gereserveerde middelen die niet uitgegeven kunnen worden, naar de toekomst worden doorgeschoven in plaats van worden geschrapt.

9. Preventie, mentale gezondheid en verslaving

Preventie en mentale gezondheid komen niet voor in het financiële kader. De eerder ingezette bezuinigingen op preventie, waar we in onze Prinsjesdaganalyse fel op hebben gereageerd, worden niet hersteld, echter ook niet verzwaard.

Op het gebied van middelengebruik is te zien dat er sprake is van een bijstelling van de verwachte inkomsten uit tabaksaccijns, hier worden minder inkomsten op verwacht, volgens de laatste maanden van 2024.

De indruk dat kabinet Schoof geen fundamentele stappen zet om preventie, gezondheidsbevordering en investeren in mentale gezondheid tot prioriteit te maken blijft staan. Hoewel preventiebeleid wel wordt gevoerd, blijft het onder de streep duidelijk dat er op dit terrein onder dit kabinet fors bezuinigd wordt. De Nederlandse ggz, die ziet dat de druk op de mentale gezondheid, vooral ook bij jongeren, toeneemt, blijft op het standpunt dat het noodzakelijk is nú te investeren in een mentaal weerbaardere toekomst.

Onderwijskansenregeling

Vanuit het onderwijs klinkt felle kritiek op het schrappen van de Onderwijskansenregeling. Met de onderwijskansenregeling krijgt een school meer budget op basis van een achterstandsscore op schoolvestigingsniveau van het CBS. Met deze maatregel wordt bekostiging voor scholen die in aanmerking komen voor de onderwijskansenregeling verlaagd. Deze maatregel levert 90 miljoen euro op in 2027 en vanaf 2028 structureel 177 miljoen euro.

We weten dat kwetsbare doelgroepen, ook gerelateerd aan opleidingsniveau, ook correleren met mentale problematiek en een hoger beroep op zorg. In dat kader is dit ook een voorbeeld van beleid dat niet bijdraagt aan een mentaal gezondere toekomstige generatie.

Belasting op e-Vapes

Ter dekking van de OCW-begroting is taakstellend per 2029 de invoering van een belasting op e-sigaretten (vapes) opgenomen. De vormgeving en uitvoerbaarheid van deze maatregel wordt op dit moment onderzocht.

De Nederlandse ggz moedigt prijs- en belastingbeleid rondom alcohol, roken en gokken van harte aan. Het zijn aantoonbaar effectieve maatregelen die preventie van verslaving ondersteunen.

Ombuigingen: Afromen Groepen in de knel (problematische schulden)

Bij de Miljoenennota 2025 zijn middelen overgeheveld naar de SZW-begroting ten behoeve van een maatregelenpakket voor het aanpakken van problematische schulden en een maatregel om netto in plaats van bruto terug te vorderen. De middelen voor problematische schulden waren voornamelijk beoogd voor gemeentelijk schuldenbeleid (vroegsignalering), beleid van SZW (integraal schuldenoverzicht voor huishoudens) en beleid van JenV (één overheidsincasso en het voorkomen van kostenoploop boetes).

Vanaf 2029 worden deze middelen ingezet ter dekking van de budgettaire problematiek op de SZW-begroting. Ook wordt een deel van de reservering voor Groepen in de knel op de Aanvullende Post ingehouden.

Effectief worden er gaten op de begroting gevuld met middelen die bedoeld zijn voor vroegsignaleren van financiële problematiek. Dat vindt de Nederlandse ggz zeer spijtig, zeker omdat we zien dat financiële problematiek regelmatig tot een beroep op ggz kan leiden. Dat is dus deels voorkombaar, maar dan moet je zeker niet gaan afromen op preventief beleid.

10. Duurzaamheid

Hoewel in de Voorjaarsnota over verduurzaming van maatschappelijk vastgoed wel wat te lezen is, is er geen mutatie te zien in beleid en middelen voor de verduurzaming van de zorgsector. Dat is een wrange conclusie, gezien de grote ambities van de Nederlandse ggz op dit front en onze inzet op de Green Deal duurzame zorg.

Eerder hebben we onder meer gepleit voor het inzetten van delen van het klimaatfonds voor deze verduurzaming, zodat dit niet hoeft te drukken op de zorgkaders zelf (daarin is veel te weinig ruimte voor verduurzaming). Het is nog steeds niet helder of er nu delen uit het klimaatfonds beschikbaar worden gesteld voor de verduurzamingsopgave in de zorg. Wel wordt er 600 miljoen uit het fonds gehaald om andere gaten te vullen in de voorjaarsnota.

We hopen dat de politiek in toekomstige begrotingsdiscussies een andere afweging maakt. De zorgsector heeft steun nodig om de verduurzamingsambities te behalen.

de Nederlandse ggz
Piet Mondriaanplein 25
3812 GZ Amersfoort

Joeri-Redder veen
Adviseur Public Affairs
jveen@denederlandseggz.nl
06-39837495

Joyce van der Wegen
Adviseur Public Affairs
jvanderwegen@denederlandseggz.nl
06-4426219